

INSTITUTT FOR BIOLOGI FORSKNINGSMELDING 2008-2009

Det vises til fakultetets brev av 17.02.2009 (09/2511). Meldingen som består av resultatindikatorer og måltall (Tabell 1) samt kvalitative kommentarer, må ses i sammenheng med kommentarer og forslag i instituttets budsjettforslag for 2009. Både meldingen og budsjettforslaget tar sitt utgangspunkt i instituttets forskningsstrategiske plan 2005-2010.

RESULTATINDIKATORER OG MÅLTALL (Tabell 1)

Institutt for biologi			
Resultatindikator	Resultat 2007	Resultat 2008	Måltall 2009
Publikasjoner:			
Totalt antall publikasjonspoeng	103,3	103,4	99
% andel publikasjoner på nivå II	18,1	18,9 %	19,1%
Utveksling av tilsatte gjennom avtaler:			
Totalt antall utvekslinger	25	7	Se kval. vurdering
Forskningsrådsfinansiert virksomhet (FFV):			
Omfang av forskning finansiert av forskningsrådet	28344	35 462	39 082
EU-tildeling:			
Omfang forskning finansiert av EU		3 742	12 662
Bidrags- og oppdragsfinansiering totalt	44 384	53 045	64 915
¹ Bidrags- og oppdragsvirksomhet som ikke er regnskapsført ved UiB eller Unifob	0	0	0
Likestilling:			
% andel kvinner i vitenskapelige stillinger	38,1 %	35,5 %	36%

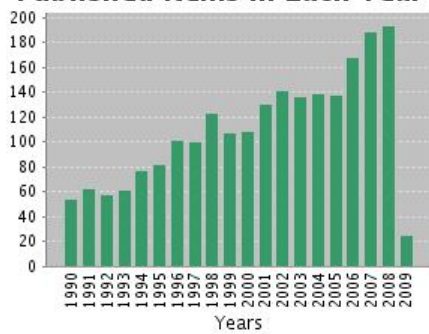
¹ Omfang som ikke fremkommer av UiBs regnskapssystemer, men som det gjennom flere år har vært krevd rapportering for med frist 1. februar. Dette for å synliggjøre totalt omfang av virksomheten.

KVALITATIVE VURDERINGER

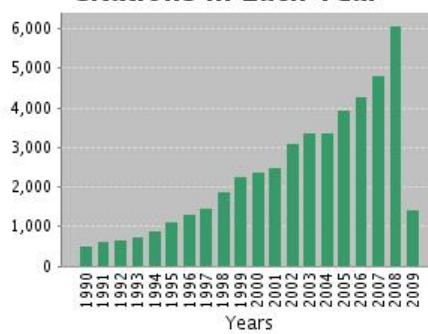
1. Generell omtale

BIO kan vise til en jevnt stigende forskningsaktivitet de siste år dokumentert gjennom publikasjonsvirksomhet (BIO-publikasjoner i ISI-databasen og siteringer av disse publikasjonene; se under), eksterntfinansierte prosjekter, medvirkning i en SFF og en SFI fra 2007 og antall PhD-studenter. I tillegg har vi et omfattende nasjonalt og internasjonalt nettverk.

Published Items in Each Year

Citations in Each Year

Results found: 2,577

Sum of the Times Cited [?]: 49,436

[View Citing Articles](#)

[View without self-citations](#)

Average Citations per Item [?]: 19.18

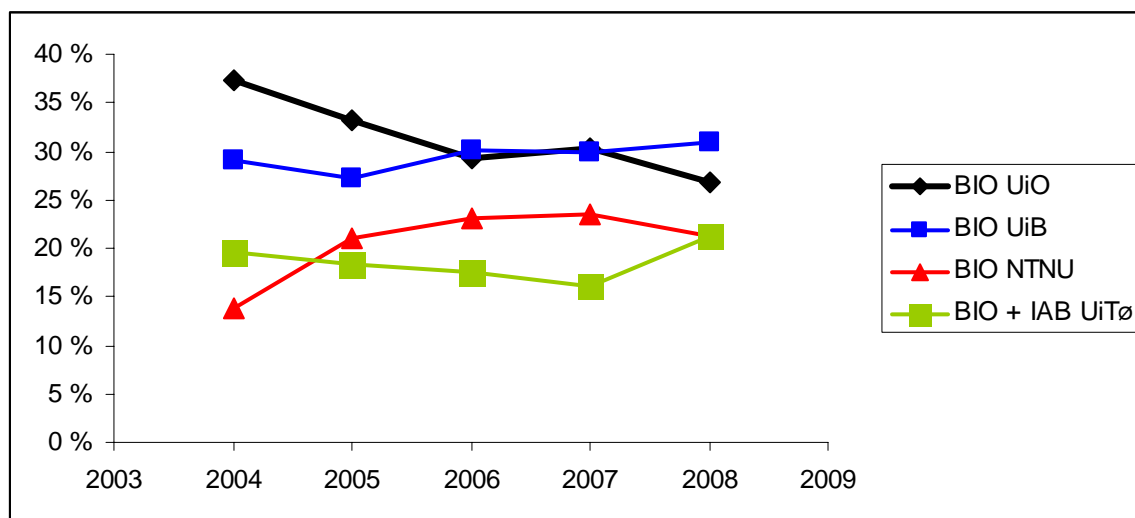
h-index [?]: 85

2. Kvalitativ omtale av hver resultatindikator

Publikasjoner - status oppfølging 2008

BIO står jevnt over for 30 % av publikasjonspoengene i biologi (unntatt molekylærbiologi) ved UiO, UiB, NTNU og UiTø, Vi ligger litt høyere enn måltallene for 2009, og de reelle tallene skal være enda noen få publikasjonspoeng høyere enn DBH viser (på grunn av avgitte "dobbeltforfatterskap" til Bjerknes og andre). Vi er uansett det største biologiske fagmiljøet i Norge målt i vitenskapelig produksjon. Denne plasseringen opprettholder vi bare ved hvert år (og hver uke) å fokusere veldig mye på publisering, ettersom de andre også gjør det.

Når UiB totalt sett faller i forhold til disse andre universitetene med ett prosentpoeng per år, så er altså det ikke på grunn av biologene.

Utveksling av tilsatte gjennom avtaler

Det er stor internasjonal aktivitet blant det vitenskapelige personalet, men indikatoren reflekterer ikke dette. Det statistiske grunnlaget for utvekslingsindikatoren er svært usikkert pga uklare definisjoner av hva som skal rapporteres, og vi har derfor ikke lagt stor vekt på dette overfor våre ansatte. Vi stiller oss dessuten noe skeptisk til at det skal legges ned mye tid i rapportering av en indikator som ikke inngår i grunnlaget for økonomiske tildelinger. Primært mener vi derfor at indikatoren bør tas ut, subsidiært at definisjonene blir klare og rutinene enkle.

FFV

Ut fra de tilsagnene vi har fått fra NFR forventes økningen fra 2008 til 2009 å bli noe mindre enn tilsvarende økning fra 2007 til 2008. Midlene kommer hovedsakelig gjennom

HAVKYST, HAVBRUK og FRIBIO. Det er en stor utfordring å vinne fram innenfor den frie grunnforskningen (FRIBIO) og tildelingene her ikke står i rimelig forhold til søknadskvaliteten. Her bør UiB utøve størst mulig påvirkning for å øke midlene til den frie forskningen.

EU-tildeling

Måltallet for 2009 viser en forventet og sterk økning på vel 6 000 kNOK fra 2008 til 2009. Måltallet for 2009 refererer seg til ett nytt Marie Curie prosjekt (CalMarO) og videreføring av ett (Metaocean) og 5 nye RTD/Collaborative/SME prosjekter (SETTLE, FishPopTrace, LifeCycle, Mesoacqua og EPOCA). Vi kommer ikke til å nå måltallet 12 662 kNOK da noen av prosjektene fikk nedjusterte budsjetter i forhandlingsrunden.

Bidrags- og oppdragsfinansiering totalt

Differansen mellom summen av FFV + EU finansiert forskning og bidrags – og oppdragsfinansiering totalt skyldes i all hovedsak 1) Avtaler der BIO samarbeider med andre institusjoner og inngår i deres prosjekter (for eksempel HI, Bioforsk); 2) Prosjekter finansiert gjennom legater og stiftelser ved UiB (BFS, Meltzer, Universitetsfondet, Grolle Olsen).

Bidrags- og oppdragsvirksomhet som ikke er regnskapsført ved UiB eller Unifob

Omfatter for eksempel tilfeller der vitenskapelig ansatte fungerer som ekstern veileder for stipendiater som er tatt opp ved andre institusjoner. Vi har ingen systematisk informasjon omkring dette. Rapportering ville medføre dobbelrapportering ettersom hovedinstitusjonen rapporterer dette selv. For 2009 vil denne posten omfatte 2 stipendiat og/eller postdoc stillinger regnskapsført av VISTA.

Likestilling

Instituttets andel kvinnelige ansatte er ikke blant de mest kritiske innenfor realfagene, men det skal likevel ikke være noen sovepute for BIO. I fast vitenskapelige stillinger er kvinneandelen lavere enn andelen menn, mens situasjonen for rekrutteringsstillinger er noe annerledes. I 2008 var andelen kvinnelige stipendiater 41,9, mens det de tre foregående årene var en tilnærmet 50/50-fordeling mellom kvinner og menn i denne gruppen. Andelen kvinnelige postdoktorer har økt i perioden 2004-2008 fra 33,3 % til 60,9 %. Pga kontinuerlig utskiftning i rekrutteringsstillingene er det naturlig med svingninger i kjønnsbalansen i disse stillingene.

3. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer

Strategiske planer

I de nærmeste par årene har BIO mange store utfordringer. **Byggeprogrammet** er den største og den dominerende. Selv om byggingen går som planlagt, er det flere forhold som det er kritisk nødvendig med fortsatt fokus på:

- Vi mangler fremdeles store summer for å dekke instituttets utstørsbehov.
- Vi mangler fremdeles et vedtak om at første etasje i dagens bioblokk skal pusses opp, selv om vi ble lovet dette i 2005
- Vi kjenner ennå ikke husleiekostnadene i nybygget, selv om universitetsstyret i 2004 vedtok at vi skulle ha samme arealkostnad som UiB for øvrig. Dette vedtaket ble glatt oversett av nåværende ledelse under budsjettframlegget for 2009. Vi hører at rektor nå sier at vedtaket for 2009 ikke sier noe om hva som blir husleien for 2010 og fremover, men vi føler oss fortsatt like forvirret. Vi vet ikke om universitetsledelsen har tenkt å bruke de høye reelle kostnadene ved nybyggene til å bygge ned biologifaget ved UiB. Vi håper fakultetsledelsen kan hjelpe oss å få svar på disse spørsmålene.

Som ledd i byggeprogrammet skal instituttet også reorganisere flere av labene i løpet av året. Den første er Biodiversitetslaboratoriet som skal eies og driftes sammen med De naturhistoriske samlinger, etter modell av Sebrafisklaben (som eies og driftes sammen med MBI). Den neste er Levendedyrlaboratoriet som skal være en overbygning over all forskning på levende organismer på Marineholmen og Espeprend.

Derneft er det viktig å få satt **feltstasjonen på Espeland** i fokus. Nesten halvparten av prosjektinntektene til UiB fra både NFR og EU kommer fra de om lag 100 faste vitenskapelige stillingene med marint forskningsfokus. Skal vi opprettholde denne portefølje må våre fasiliteter være av ypperste klasse. Dette er hovedbegrunnelsen for moderniseringen av første etasje i dagens bioblokk, og gjelder i like stor grad på feltstasjonen. Flere store EU-prosjekter de siste 15 årene kan føres direkte tilbake til kvaliteten på feltstasjonen. BIO har derfor sendt en storutstyrssøknad til NFR om ombygginger på 45 millioner kroner. Det haster imidlertid meget sterkt å få byttet ut den gamle flåten for MESOAQUA-prosjektet. Vi ber om fakultetets hjelp til å få 2 mill ASAP for dette formål.

Derneft står **veterinærstudiet** for døren. Dette vil være BIOs eneste gode mulighet til å forbedre instituttets inntektsgrunnlag på i overskuelig framtid. Rektor overtok fra BIOs instituttleder å drive denne prosessen i mars 2008. Etter dette har prosessen ikke kommet videre i det hele tatt. Dette beklager vi veldig, ettersom tida arbeider for UMB.

Som en grunnenhet ved UiB er BIOs faglige målsetninger basert på UiBs strategiplan for forskning, fakultetets strategiplan, og instituttets plan for perioden 2005-2010. Vi nærmer oss nå slutten av instituttets nåværende planperiode, og i 2009-2010 året må denne planen gjennomgås og revideres. Det foreligger likevel en foreløpig plan for forskningssatsninger i perioden 2009-12 med tiltak innenfor områdene *Geobiologi, livets opprinnelse, Marin mikrobiologi, Evolusjon og biodiversitet, Utviklingsbiologi, Fiskeribiologi og marin økologi og Fiskehelse (knyttet til det planlagte veterinærstudiet)* – områder som alle tilhører UiBs satsingsområde Marin forskning. Det foreligger også planer for UiBs strategiske satsningsområde Utviklingsforskning.

I 2008-2009 har vi forholdt til oss de gjeldende forskningsstrategiske planer ved UIB/MN/BIO for 2005-2010.

Merk spesielt:

- De fleste tiltakene i BIOs strategiske planer når det gjelder stillingsprioriteringer og infrastruktur er gjennomført eller under gjennomføring, jfr budsjettforslag 2009 og dialogmøtet. I 2009 skal vi tilsette førsteamanuenser i marin mikrobiologi og botanisk økologi/bevaringsbiologi. Dessuten skal prof Eric Thompson tiltre sin stilling i oktober.
- Pga en strammere økonomisk situasjon må vi nå utsette planlagte nyttilsetninger noen år, så sant det ikke kommer nye varige inntekter til instituttet. Dette gjelder i første rekke nye faste stillinger i geobiologi, fysiologi og systematikk.
- Instituttet må bruke pensjonerer til å saldere budsjettet de kommende årene. Dette er meget uheldig i forhold til våre muligheter til faglige satsninger. Vi er også bekymret over at arbeidspresset på instituttets administrasjon kan bli uforsvarlig høyt i perioder.
- På tross av at mange av de ansatte er i aldersgruppen 62-70 år, har det vært ganske få pensjonerer de siste årene. Dette tolker vi som et trivselstegn, men i instituttets budsjettmodeller hadde vi forventet tidligere avgang for flere medarbeidere. Så lenge en fast aldersgrense står ved lag vil imidlertid dette på sikt både føre til pensjonerer, budsjettforbedringer, og på sikt endog til muligheter for nye

satsninger. Det er da grunn til å tro at stillinger i geobiologi, fysiologi og systematikk vil komme svært høyt på agendaen.

- Utlysninger etter pensjonerings de siste årene har ført til forskyvninger til større andel tekniske stillinger ved instituttet. Dette skyldes at forskningsgruppene ved deres ledere har påpekt at det er viktigere å få støttestillinger enn flere nye faste stillinger. Dette illustrerer igjen meget tydelig at kostnadene ved å drive moderne biologisk forskning er meget høye. Ingen andre institutter ved MN har så stor andel av lønnsmidlene bundet i støttestillinger som BIO. Vi mener at fakultetets inndelinger av instituttene i ulike kostnadssatser fortsatt undervurderer BIOs forskningskostnader. Vi ber fakultetet om å ta dette i betraktning også ved tildeling av driftsmidler til stipendiater og ved fordeling av småforskningsmidler.
- På tross av instituttets dårlige økonomi har BIO ansatt forskningskoordinator for å styrke støtteapparatet rundt prosjektakvisisjon og –administrasjon, spesielt i forhold til EU-prosjekter.
- BIO håper å få hjelp av Bergen forskningsstiftelse til tenure-track-stillinger innen paleoklima og evo-devo.
- Større endringer i instituttets strategi vil ikke foretas før den neste 5-års plan er utarbeidet. BIO prioriterer nå arbeidet med innflytting i nye lokaler før vi setter i gang med ny strategisk planlegging.

Eksternt samarbeid

Instituttet har et utstrakt og økende samarbeid med UiBs randsone og forskningsinstitusjoner i inn- og utland. Dette samarbeidet er høyt prioritert og utvikles kontinuerlig videre.

Vi ser strategiutvalget for marine fag og programstyret for ernæring som sentrale virkemidler i denne sammenheng. Vi ser også ***Bergen marine forskningsklynge*** som et svært viktig instrument for videre faglig utvikling innen store deler av BIOs fagfelt.

UiB og Unifob

Vi betrakter den nye hovedregelen som positiv. Imidlertid vil vi påpeke at:

- Regelen synes å føre til unødig stor avstand mellom Unifob og UiB. Vi er urolige for signaler om at Unifob ikke skal kunne opprette nye avdelinger/virksomhet som overlapper faglig med UiB. Dette fører til at karriereutvikling til unge forskere i Bergen blir dårlig, med fare for hjerneflukt.
- UiB synes å ha altfor rigide regler for prosjektsamarbeid med Unifob og for tilsetting av forskere ved UiB.
- UiBs mål med dominerende eierskap i Unifob og CMR er svært uklart. En bør slå disse sammen til en slagkraftig enhet i instituttsektoren i Bergen. Definer klare eierskapsmål - eller selg!

Styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

BIO slutter seg helt til vurderingene fra Institutt for geovitenskap:

- Vi er tilfreds med organiseringen på instituttnivå hvor etablering av forskningsgrupper er et sentralt virkemiddel.
- Vi ønsker en sterk enhetlig fakultetsledelse med tilsatt dekan.
- Vi er bekymret over saksframlegg, vedtak og oppfølging av sak 5/09 på universitetsstyremøtet 19.1.09.
- Skal BIO/MN/UiB hevde seg på den nasjonale og internasjonale forskningsarena må dagens handlingsrom for ledelsen ikke begrenses.

UiBs forskningsstrategi for perioden 2010-2014

Med knappe og fallende ressurser er det enda viktigere enn noen gang å ha en faglig og resultat-fokusert ledelse, og å samarbeide bredt med forskningsmiljøene og næringslivet i Bergensområdet.